

موسی مبرقع فرزند امام جواد ع و جد سادات رضوی

موسی مبرقع (ع) فرزند بلافضل امام جواد (ع)، برادر کوچک امام هادی (ع)، نوه امام رضا (ع) و مدفون در محله چهل اختران قم است، که در گفتگو با آیت الله نجفی تهران ایشان درباره انتساب برخی از سادات به این امامزاده فرمودند: سادات رضوی، رضائی، مرتضوی، برقعی، مبرقع، ابن الرضا منتسب به این امامزاده هستند.

بسم الله الرحمن الرحيم

در خصوص شخصیت حضرت امامزاده موسی مبرقع (ع) فرزند بلافضل امام جواد (ع) با حضرت آیت الله ضیاءالدین نجفی تهرانی، از شاگردان مرحوم آیت الله بهجت (ره) و تولیت حوزه علمیه و مسجد نبی اکرم (ص) شرق تهران دیدار و گفتگو نمودم.

معظم له در این گفتگو به بیان شخصیت این امامزاده بزرگوار و انتساب برخی سادات، همچنین علت تشابه موسی مبرقع (ع) به حضرت یوسف نبی (ع) و علت مبرقع گفتن به ایشان پرداختند که در ادامه مشروح آن می آید.

مشروح بیانات آیت الله نجفی تهرانی درباره شخصیت حضرت موسی مبرقع (ع) به شرح زیر:

آیت الله ضیاءالدین نجفی، تولیت حوزه علمیه نبی اکرم (ص) تهران فرمودند: ابواحمد موسی مبرقع (ع) فرزند بلا فصل امام جواد (ع) و نوه امام رضا (ع) هستند که در سرزمین قم مدفون است که سادات رضوی منتسب به این امامزاده عظیم الشان هستند.

نوه امام رضا (ع) و جد سادات

همچنین سادات رضائی، رضوی، تقوی، نقوی، برقعی، مبرقعی، که با این عناوین شهرت دارد، منتسب به امامزاده موسی مبرقع (ع) هستند. و تیره های مختلف دیگری که هر یکاز آنها انشعابات داشته است می باشد و از احفاد این بزرگوار هم اکنون در اغلب شهرها هم وجود دارند و از نسل پاک این بزرگوار هزاران عالم و دانشمند مجتهد و منصف و حاکم و شخصیت های برجسته دینی و دنیوی منشعب شده است.

فرزند بلا فصل امام جواد (ع)

در مورد اینکه امامزاده موسی مبرقع فرزند امام جواد (ع) هست ، بین مورخین هیچ اختلافی و شک و تردیدی وجود ندارد اما در مورد تاریخ تولد و علت هجرت ایشان مطالب دقیقی ثبت نشده است.

برادر کوچکتر امام هادی (ع)

شکی نیست که مادر موسی مبرقع ام ولد و مطابق گفته ابن شد قم به نام سمانه مغربیه بوده است. درباره تاریخ تولد امامزاده موسی

مبَرَق (ع) از آنجایی که تاریخ تولد این امامزاده جلیل القدر دقیقاً معلوم نیست اما میان علما اتفاق نظر است که ایشان از برادر بزرگوارشان حضرت امام هادی (ع) دو سال کوچکتر بوده اند.

جمیع علما رجال و مورخین و محدثین و علماء انساب اتفاق نظر دارند که تولد امام هادی (ع) در سال ۲۱۲ هجری قمری بوده است، پس برادرشان حضرت موسی مبرق (ع) از آنجایی که دو سال از ایشان کوچکتر هستند، می توان گفت میلاد حضرت موسی مبرق (ع) در سال ۲۱۴ هجری قمری در مدینه بوده است.

در به بخشی از وصیت امام جواد (ع) به کوچکتر بودن حضرت موسی نسبت به امام هادی (ع) اشاره شده است، به دلیل اینکه در مفاد وصیت امام جواد (ع) که شیخ کلینی در کتاب شریف کافی آن را ذکر نموده مبنی بر اینکه امام فرمودند وصی خویش قرار دادم فرزند مهم تر خود علی الهادی (ع) را نفس خود و خواهرانش و قرار دادم امر موسی (ع) را پس از بلوغ نیز به خودش؛ پس معلوم می شود که موسی مبرق (ع) کوچکتر از امام هادی (ع) است.

هجرت به قم

به هر حال موسی مبرق تا سن ده سالگی در مولد خود مدینه طیبه بود تا اینکه به دعوت متوکل خلیفه عباسی از مدینه به بغداد هجرت نمود و چون متوکل در سال ۲۴۷ هجری قمری به قتل رسید او به کوفه نقل مکان نمود که مولف کتاب بدر مشعشع محدث نوری قائل شده که موسی مبرق در سال ۲۵۶ از کوفه به قم هجرت نموده است.

اکثر متقدمین و متاخرین و مورخان و محدثان و علمای علم انساب اتفاق نظر دارند که موسی مبرق از کوفه به قم هجرت نموده و در همین شهر هم رحلت کرده است. و پس از هجرت موسی مبرق به قم خواهرانش زینب، ام محمد و میمونه دختران حضرت جواد (ع) و پس از ایشان بریهه دختر و بیه قم هجرت نموده و همانجا در قم رحلت و دفن شده اند.

نقل روایت محدثین از موسی مبرق (ع)

جماعتی از علمی شیعه به عدالت و وثاقت و دیانت حضرت موسی مبرق (ع) اعتراف و اذعان کرده اند، خصوصاً تنی چند از راویان حدیث که هیچگاه از ضعفاء و غیر ثقه روایت نکرده اند روایاتی از موسی مبرق (ع) نقل می نمایند و این معنی دلیل بر آن است که هر کدام

به نوبه خود بر وثاقت موسی مبرقع (ع) معتقد بوده و روایات او را نقل نمی نمودند و به آنها ترتیب اثر نمی دادند.

چنانچه صاحب کتاب کافی و تهذیب درباره میراث خنثی روایتی از محمد بن یحیی العطار القمی نقل می نماید که او هم از عبدالله بن جعفر و او هم از حسن بن علی بن کیسان و او هم از موسی بن محمد الجواد (ع) و او هم از برادر خود امام علی النقی (ع) روایت کرده است.

علت تشبیح موسی مبرقع (ع) به یوسف صدیق

علت تشبیح نمودن حضرت موسی مبرقع (ع) به یوسف صدیق به این دلیل است که جناب موسی مبرقع (ع) در اولاد حضرت جواد الائمه (ع) به قدری زیبا به همراه طلعتی نورانی و رخساره ای جذاب و سیمایی ملکوتی، رویی گشاده و ملیح داشت که او را تشبیح به یوسف صدیق می نمودند.

چون اشعه ای از انوار ولایت در صورت موسی هویدا بود و به همین جهت وقتی از منزلش بیرون می آمد و به بازار و کوچه عبور می کرد همه به تماشای او می پرداختند.

علت گفتن مبرقع

همانطور که درباره زیبایی حضرت موسی مبرقع (ع) بیان شد که بسیار زیبا و نورانی بودند، از این رو حضرت موسی مبرقع برای اینکه از چشم انظار زن و مرد حفظ شود همواره در کوچه ها و معابر برقع بر روی خویش می افکند که از این جهت او را مبرقع می گفتند.

محل دفن

اکثر متقدمین و متاخرین و مورخان و محدثان و علمای انساب اتفاق نظر دارند که حضرت موسی مبرقع (ع) از کوفه به قم هجرت نموده و در همین شهر هم رحلت کرده و در محلی که هم اکنون به محله چهل اختران معروف است به خاک سپرده شده است.

بنای اولیه گنبد و یا بقعه ایشان به نظر می رسد که از آثار قبل از صفویه باشد و بنا به نقل مرحوم عباس فیض در زمان شاه طهماسب صفوی هم تعمیراتی صورت گرفته است و چون که تمام آثار بقعه فرسوده از بین رفته و فقط ضریحی که مشبک از چوب است و در وسط بقعه تحت گنبد واقع شده می توان نام برد که در سالهای اخیر نیز بازسازی خوبی انجام شده است. و صحن سابق بقعه در جهت شرقی بوده که اینک مخروبه افتاده و صحن کنونی در جهت غربی است.

آدرس محل دفن

مرقد مطهر امامزاده موسی مبرقع (ع) فرزند امام جواد (ع) و برادر امام هادی (ع) هم اکنون در خیابان طالقانی (آذر) - محله چهل اختران شهر مقدس قم واقع شده و هر روز زائران فراوانی از اقصی نقاط ایران و جهان به زیارت این امامزاده جلیل القدر مشرف می شوند.

در پایان این دیدار و گفتگو معظم له محبت نمودند تعدادی از تالیفاتشان را به حقیر هدیه نمودند.

پدیدآورنده:

به قلم: [امیر محسن سلطان احمدی](#)

انتشار در [ایکنا](#)